

PERUSTEET KAUPUNGIN TOIMESTA LAADITUN LAHTI EVENTS OY:N RISKIKARTOITUKSEN SALASSAPITÄMISEKSI

LÄHTÖKOHTA

Viranomaisten toiminnasta annetun lain (julkisuuslaki, 621/1999) 4 §:n perusteella julkisuuslakia ei sovelleta kunnan omistamiin yhtiöihin, elleivät ne hoida julkista tehtävää ja käytä julkista valtaa. Lahti Events Oy:hyn (LE) ei sovelleta siten julkisuuslakia, joten ensinnäkään LE:llä ei ole velvollisuuksia antaa tietoja julkisuuteen julkisuuslain perusteella ja toiseksi, se nauttii yksityisenä toimijana liikesalaisuuslain tuomaa suojaa.

Lahden kaupunki on kuitenkin julkisuuslaissa tarkoitettu viranomainen, johon julkisuuslain salassapitoa koskevat säännökset soveltuvat.

JULKISUUSLAKI JA LIIKESALAISSUUSLAKI

Salassa pidettävä viranomaisen asiakirja

Julkisuuslain 5 §:n mukaan viranomaisen asiakirjalla tarkoitetaan viranomaisen hallussa olevaa asiakirjaa, jonka viranomainen tai sen palveluksessa oleva on laatinut. Viranomaisen laatimana pidetään myös asiakirjaa, joka on laadittu viranomaisen antaman toimeksiannon johdosta.

Julkisuuslain 22 §:n mukaan viranomaisen asiakirja on pidettävä salassa, jos se julkisuuslaissa tai muussa laissa on säädetty salassa pidettäväksi tai jos se sisältää tietoja, joista on lailla säädetty vaitiolovelvollisuus. Salassa pidettävää viranomaisen asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta siitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sitä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi.

Julkisuuslain 24 §:n 1 mom. 20. kohdan mukaan viranomaisen on pidettävä salassa asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liikesalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa.

Lahden kaupungin toimesta tehtyä LE:n riskikartoitusta on pidettävä em. pykälien perusteella salassa pidettävänä viranomaisen asiakirjana. Riskikartoitus sisältää yksityisiä liikesalaisuuksia sekä tietoja, joiden paljastaminen aiheuttaa LE:lle taloudellista vahinkoa. Lahden kaupunki ei siten voi julkaista riskikartoitusta julkisuuslain perusteella. Todettakoon myös, että riskikartoitus on alun perinkin käsitelty salaisena, eikä sitä ole julkaistu kaupunginhallituksen listan mukana, joten myös kaupunginhallitus on pitänyt riskikartoituksen sisältöä luonteeltaan salassa pidettävänä.

Julkisuuslain 26 §:n mukaan salassa pidettävä asiakirja voidaan julkaista vain sen suostumuksella, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, eli tässä tapauksessa LE:n. LE ei anna suostumustaan riskikartoituksen julkaisemiseen.

LE:n liikesalaisuuden suoja

Lahden kaupunkia sitoo julkisuuslain lisäksi myös liikesalaisuuslaki. Liikesalaisuuslain 4 §:n mukaan liikesalaisuutta ei saa oikeudettomasti käyttää tai ilmaista se, joka on saanut tiedon liikesalaisuudesta 1) toimiessaan yhteisön tai säätiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenenä, toimitusjohtajana, tilintarkastajana tai selvitysmiehenä taikka niihin rinnastettavassa tehtävässä; -- 3) suorittaessaan tehtävää toisen puolesta tai muuten luottamuksellisessa liikesuhteessa; 4) muulla kuin 1–3 kohdassa tarkoitettulla tavalla, jos häntä sitoo liikesalaisuuden käyttämisestä tai ilmaisemisesta rajoittava sopimus tai velvoite.

Lahden kaupungin eri toimielimet sekä toimielimiin kuuluvat henkilöt voidaan katsoa saaneen salassa pidettävät LE:n tiedot em. pykälässä mainitulla tavalla. LE nauttii liikesalaisuuslain suojaa eikä Lahden kaupunki voi siten lain 4 §:n perusteella julkaista riskikartoitusta, joka sisältää liikesalaisuudeksi katsottavia tietoja.

Korkeimman hallinto-oikeuden tapauksessa KHO:2019:83 oli kyse hieman vastaavanlaisesta tilanteesta. Ratkaisussa katsottiin, että julkisuuslaista tai muustakaan laista ei ilmennyt perustetta katsoa, että valtion kokonaan tai osittain omistamien yhtiöiden liikesalaisuuden ala olisi yhtiön tällaisen omistusrakenteen takia suppeampi kuin muunlaisessa omistuksessa olevien yhtiöiden. Liikesalaisuuden alan ulottuvuuden kannalta ei myöskään ollut merkitystä sillä seikalla, että yhtiötä tai sen toimintaa koskevat tiedot olivat tulleet viranomaisen haltuun valvontatoimen yhteydessä.

LE:n liikesalaisuuden ala ei ole em. perusteilla siten yhtään kapeampi kuin muillakaan yhtiöillä.

RISKIKARTOITUKSEN SISÄLTÄMÄT LIIKESALAISUUDET

Liikesalaisuuslaissa liikesalaisuudella tarkoitetaan tietoa:

- a) joka ei ole kokonaisuutena tai osiensa täsmällisenä kokoonpanona ja yhdistelmänä tällaisia tietoja tavanomaisesti käsitteleville henkilöille yleisesti tunnettua tai helposti selville saatavissa;
- b) jolla a kohdassa tarkoitettun ominaisuuden vuoksi on taloudellista arvoa elinkeinotoiminnassa; ja
- c) jonka laillinen haltija on ryhtynyt kohtuullisiin toimenpiteisiin sen suojaamiseksi.

Riskikartoituksen sisältämä tieto täyttää liikesalaisuuslaissa määritellyn liikesalaisuuden määritelmän, jota ei saada oikeudettomasti paljastaa. Riskikartoitus käsittää koko sisällöltään sellaista liikesalaisuudeksi katsottavaa taloudellista ja kaupallista tietoa, joka on huomattavan yksityiskohtaista ja vain harvan yrityksen ja henkilön tiedossa. LE on solminut ja itse sitoutunut useampaan salassapitolausekkeeseen, joilla suojellaan riskikartoituksessa mainittuja tietoja. On huomioitava, että myös LE on liikesalaisuuslain ja sopimusten mukaisessa vastuussa sopimuskumppaneitaan kohtaan.

Riskikartoituksen osittainenkin julkaiseminen johtaisi siihen, että julkaistujen tietojen yhdistelemisestä aiheutuisi LE:lle taloudellista vahinkoa ja kilpailuaseman heikkenemistä. Siten riskikartoitusta ei voida edes osittain julkaista. Asiakirjasta ei voida järkevällä tavalla erotella julkisia osia ilman, että salassa pidettäviä tietoja paljastuu.

Yksityiskohtaisten tietojen paljastuminen LE:n taloudellisesta tilasta ja kantokyvystä, talousarvioista, tulevista tapahtumista ja tapahtumasopimuksista vaikuttaisi negatiivisesti mm. tuleviin rekrytointeihin ja tapahtumajärjestelyihin sekä LE:n sopimusvelvoitteiden noudattamiseen. Lisäksi LE:n kilpailuasema heikentyisi kaupallisten tietojen paljastumisesta. Nämä negatiiviset vaikutukset aiheuttaisivat LE:lle huomattavaa taloudellista vahinkoa.

Lisäksi on huomioitava, että riskikartoituksen julkistaminen päätyisi todennäköisesti myös tiedotusvälineisiin ja sosiaaliseen mediaan ottaen huomioon LE:stä lähiaikoina julkaistut uutiset. Riskikartoituksessa mainittujen tietojen käsitteleminen tiedotusvälineissä ja sosiaalisessa mediassa vaikuttaisi entisestään LE:n julkisuuskuvaan sekä lisäisi em. negatiivisia vaikutuksia merkittävästi. LE:n vallitsevassa tilanteessa salassapidolle voidaan katsoa siten olevan erityisiä perusteita.

Julkisuuslain esitöiden mukaan viranomaisen on, mikäli asiassa on jotain epäselvää, otettava huomioon yrittäjän salassapitotahto sekä yrittäjän tiedon antamisen vaikutuksista esittämät selvitykset. LE:n käsityksen

mukaan riskikartoituksessa mainittujen tietojen salassa pidettävyydessä ei ole mitään epäselvää. Mikäli kuitenkin olisi, Lahden kaupungin olisi huomioitava LE:n esittämät selvitykset tietojen paljastamisesta mahdollisesti aiheutuvista negatiivisista vaikutuksista.